

بیشتر مراقب

بازی بچه ها باشیم!

گزارش میدانی شهرآرا از روند فعالیت و تجهیزات ایمنی مراکزی که با نام خانه بازی و خانه کودک در شهر فعالیت می کنند، حکایت از وجود خلاهای ایمنی در برخی از این مجموعه ها دارد

گزارش روز

روزنامه نگار
تکمیل ناز

نه کود کستان هستند، نه شهر بازی. جایی هستند میان این دو؛ مکان هایی که چند سالی است در شهر مشهد راه اندازی شده اند و از نگاه والدین محل هایی تابستانه و زمستانه برای سرگرم کردن فرزندانشان و فرار از فضای آپارتمان به شمار می روند و در حقیقت به نام خانه کودک یا خانه بازی شناخته می شوند که سابقه ای چندان طولانی ندارد؛ مشتری هایشان کودکانی هستند که در قالب اردو از سوی مراکز آموزشی به آنجا آورده می شوند یا والدین این مراکز را برای ساعتی سرگرمی و مثلا برگزاری جشن تولد انتخاب می کنند. این ها یعنی این خانه ها یا تونق کودکانی هستند که مراقبت های بیشتری نیاز دارند؛ مراکزی خصوصی که باید حواسشان به استاندارد ها و مراقبت های آتش نشانی باشد تا حادثه ای آن ها را غافل گیر نکند. برای نگارش گزارش امروز سری به چند خانه بازی زدیم و موارد ایمنی و استاندارد را از زبان کارشناس آتش نشانی و اداره استاندارد شنیدیم؛ بخشی هم پاسخ های اتحادیه مربوط به آن هاست. خلاصه اش این است که اگر مشتری این مراکز هستید، باید حواستان به جزئیات باشد. همان طور که هدف ما بررسی کیفیت ایمنی آن بود.

شرح فضاهای بازی

سو بسته است. یعنی مسیر دسترسی به خروج اضطراری وجود ندارد و این برای خارج کردن تعدادی کودک در هنگام حادثه خطرناک است. کارکنان خانه بازی بدون توجه به ورود و خروج ما سرگرم بچه ها هستند. خانه بازی بعدی، طبقه بالای یک مجتمع تجاری معروف است، مجتمعی که از افتتاح آن چند سال می گذرد. اما به گفته کارشناس سازمان آتش نشانی هنوز پایان کار را از شهرداری نگرفته است. خانه بازی انتهای یکی از طبقات و میان مغازه هاست، یک در ورودی نسبتا کوچک دارد. هرچند که فضای خانه بازی هم خیلی عریض و طویل نیست. اما اینکه همان یکی هم محل ورود باشد، هم خروج، نگران کننده است. علاوه بر این ها بچه ها والدینی که در هنگام حادثه بتوانند بازدم از آن در خارج شوند. در سالن مجتمع تجاری گیر خواهند افتاد، زیرا خانه بازی از خروجی اضطراری طبقه هم فاصله دارد. سالن سقف کوتاهی دارد و همان به غره های کوچک تقسیم شده است. طبقات بالایی هم هست. آن ها هم

صفی از ختربچه هایی بالباس فرم صورتی از دور نمایان می شود. ساعت از ۱۰ صبح گذشته است و همه منتظرند تا وارد خانه بازی شوند. مربیان مهد باید همه را پشت سرهم بفرستند داخل. چند دقیقه بعد وارد می شوند. در حالی که هیجان رسیدن به وسایل بازی نمی گذارد تا انتها پشت سرهم بمانند. حالا سالن بازی پر از بچه است. چند کودک دیگر هم وارد می شوند. تقریباً همه اسباب بازی ها کودک در حال بالا و پایین رفتن است. از اینجا به بعد فقط می شود گاهی چشم انداخت به اینکه تجمع در کدام وسیله بازی کمتر یا بیشتر است. حواس هیچ کس به جزئیات وسایل نیست؛ مثلا به اینکه آیا سالن، کیسول آتش نشانی یا مسیر خروجی قابل دسترسی دارد یا خیر. وسایل بازی استاندارد دارد یا اصلا جایی می شود استاندارد ها را مشاهده کرد یا خیر. از همان فاصله ۱۰ یا ۲۰ متری معلوم است قفل بزرگی روی در خروج اضطراری زده اند. اما برای اطمینان به سمت در می رویم تا از نزدیک وضعیت را ببینیم. راه خروج از هر دو

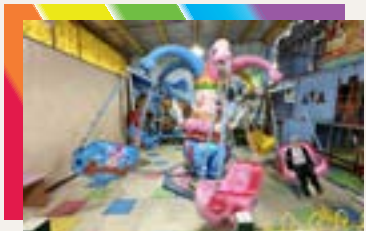
این مراکز تحت نظارت آتش نشانی نیستند

اظهار نظر ابتدایی را می گذاریم بر عهده مجتبی حکم آبادی. کارشناس ایمنی سازمان آتش نشانی شهرداری مشهد. وی درباره نکته های مهم ایمنی فضاهای بازی با میزان

جمعیت بالا می گوید: تعیین تعداد و عرض راه های خروجی هر فضا با استفاده از ضرایب تجویزی مبحث سوم مقررات ملی ساختمان محاسبه می شود. چنین مکان هایی باید پوشش شبکه بارنده داشته باشند و نیز باید جبهه های آب آتش نشانی رؤیت پذیر و به تعداد کافی در این مراکز وجود داشته باشد. به گفته او، راه های خروجی باید مناسب و دسترسی پذیر و به سمت بیرون از سالن بازی باشد. بسته بودن در خروج اضطراری بسیار خطرناک است؛ و به ویژه اینکه مخاطب این فضا ها، گروه سنی ای است که نیاز به مراقبت دارد و خود توان نجات دادن

کدام خانه ها مشمول استاندارد اجباری هستند؟

باشند، باید گواهی نامه بازرسی سالانه بگیرند، به این ترتیب که در سامانه شهر بازی ثبت نام کنند. که محل وک بهره برداری به آنان تعلق بگیرد و در سامانه، درخواست بازرسی کنند تا بعد از تأیید بازرس، مجوز بهره برداری صادر شود. این فرایند برای بهره برداری از استخر های توب بادی و غیر بادی هم به همین شکل است. اما دیگر تجهیزاتی که اغلب داخل خانه بازی وجود دارد، شامل استاندارد اجباری نیست. ایمنی فضا و مکان پارک بازی هم استاندارد اجباری ندارد و شبیه به قسمت های داخلی فضاهای بازی مهد های کودک است؛ چون وسایل قابل حمل یا به اصطلاح پرتابل دارد. معاون اداره اجرای استاندارد استان می افزاید: دو شرط اساسی اجباری شدن استاندارد یک

نام ایمنی و امنیت فضاهای بازی و تجهیزات که به میان می آید. می رویم سراغ اداره کل استاندارد و نحوه صدور مجوز هایش. فرشاد فیروز آبادی، معاون اداره اجرای اداره کل استاندارد استان، توضیحاتش را با این جمله تأکید می آغاز می کند که «به طور کلی خود خانه بازی که محلی برای سرگرمی کودکان و تجهیزات داخلی آن قابل جابه جایی است، از شمول استاندارد اجباری خارج است، مگر اینکه بهره بردار از تجهیزاتی مشمول استاندارد استفاده کند». او ادامه می دهد: بیش از ۹۰ درصد مکان هایی که خانه بازی و محل سرگرمی و نگهداری کودکان هستند، تجهیزات مشمول استاندارد اجباری ندارند. فیروز آبادی یادآور می شود: معمولا به دلیل فضای کوچک و ارتفاع کوتاه سقف این فضا ها، از تجهیزات استاندارد اجباری استفاده نمی شود. در عین حال اگر مجموعه ای از ترموپلین چند تخته، بازی های بادی (همچون استخر توب بادی یا غیر بادی) استفاده کند، یعنی یکی از این موارد را داشته باشد، مشمول استاندارد اجباری خواهد شد. وی در ادامه این گونه شرایط را شرح می دهد: استفاده از ترموپلین تک نفره به صورت مطلق ممنوع است. سازه های بادی اگر وجود داشته

۶۰ خانه بازی بدون حادثه و آسیب

استانداردهای این مراکز و تجهیزات آنان چطور تعیین می شود؟

بعد از اینکه متقاضی وارد سایت صمت می شود، الزامات قانونی برای او توضیح داده می شود. هر جا که قانون تشخیص داده است، باید مجوز بگیرند و هر جا که نیازی نیست، بر اساس آیین نامه ملزم به رعایت آن هستند. ما هم یک شیوه نامه برایشان تعیین کردیم که به آن متعهد شدند. ضوابط آتش نشانی و قوانین و مقررات حوزه انتظامی را هم باید رعایت کنند که ما تعیین کردیم؛ مثل ممنوعیت استفاده از بخاری یا آکوستیک بودن پله ها. این روزها دریافت پروانه کسب تسهیل شده است و ما نمی توانیم متقاضی را الزام کنیم که مجوزهای دیگری بگیرد، اما برخی موارد قانونی را خود مان اعلام کرده ایم و تعهد می گیریم و شیوه نامه را تحویل می دهیم.

خودتان میزان رعایت شیوه نامه ها را بررسی می کنید؟ دقیقا. خود مان شیوه نامه داریم که باید یک اتحادیه های کشوری یک الگوی ثابت تهیه کرده ایم و این الگو هم ضوابط انتظامی دارد، هم استانداردهای قانونی، بازرسانی هم داریم که از بین خود اعضا انتخاب شده اند که بر رعایت چهار چوب تعیین شده نظارت و به طور مداوم به مراکز مراجعه می کنند.

بیشترین تخلفات اعضای خانه های بازی و کودک چیست؟ خوشبختانه در این پنج سال هیچ شکایت جدی ای به ما نرسیده است. شکایتی هم اگر بوده، مربوط می شده است به زمان شیوع کرونا که مثلا والدین ناراضی بوده اند که مربی چرا مراقب رعایت شیوه نامه ها نبوده یا با دقت به کودک آموزش نداده است. گاهی هم اختلافات مالی است. شکایتی از اینکه آزار واذیتی رخ بدهد یا حادثه ای جسمانی اتفاق بیفتد نداشته ایم. اگر هم آسیبی ببینند، پیگیری می کنیم؛ زیرا همه افراد بیمه مسئولیت دارند و در صورت بروز مشکل دیه پرداخت می شود.

کسب مجوز این مراکز قوانین خاص یا مدرک تحصیلی مشخصی دارد؟

قانون داشتن مدرک خاصی را الزام نکرده، اما ما به دلیل دغدغه ای که داریم، ترجیح می دهیم مسئولان این مراکز دارای مدرک مرتبط با حوزه تعلیم و تربیت کودک باشند، به همین دلیل آن ها را ملزم به شرکت در دوره های فنی و حرفه ای می کنیم.

برنامه شما برای افزایش کیفیت خانه های بازی و کودک در آینده چیست؟

بناداریم همچنان دوره های آموزش را (که گاهی به صورت کشوری هستند و به تازگی با حضور ۱۶۰ نفر از استان های دیگر در مشهد برگزارشان کردیم) ادامه بدهیم.

خانه های بازی از چه تاریخی مجوز گرفتند و شروع به کار کردند؟

از سال ۱۳۹۷ بر اساس مصوبه کمیسیون نظارت بر سازمان های صنفی سازمان صمت این رسته به اتحادیه ما پیوست. باتوجه به همایشی که با رؤسای اتحادیه ها داشتیم، پس از آن این بخش به همه شهرهای کشور تعمیم داده شد و اتفاق مشترکی بین همه مراکز استان ها رخ داد. یعنی ما شروع کننده این مسیر بودیم و پس از مشهد، اصفهان، شیراز، مازندران و همدان همه این مراکز با عنوان بازی های تفریحی غیر رایانه ای در حال فعالیت هستند. این مراکز با عنوان خانه های کودک و خانه بازی، مراحل کسب مجوز را طی کردند و شروع کار با پنج مرکز بود. اکنون بالغ بر شصت خانه کودک از اتحادیه مجوز دارند و حمایت های خوبی از طرف خانم نیره عابدین زاده، معاون دادستان و سرپرست دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۵ مشهد، شد که توانستیم دوره های آموزشی تخصصی این حرفه را به کمک سازمان فنی و حرفه ای برگزار کنیم.

یعنی آموزش ضمن خدمت هم دارید؟ بله. به طور مداوم دوره های فنی و حرفه ای را برگزار می کنیم و مسئولان این مراکز موظف به شرکت در آزمون هستند. علاوه بر مسئولان این مراکز حتی مربیان و گاه والدین هم به این دوره ها علاقه مند شده اند. در حقیقت هدف این است که بتوانیم در حوزه بازی، سرگرمی و خلاقیت، فارغ از بحث آموزش و پیروزش به بچه ها نکاتی را بیاموزیم. این مراکز به طور مشخص در حوزه بازی و خلاقیت فعالیت دارند.

چه تفاوتی میان شهر بازی و خانه بازی وجود دارد؟ شهر بازی ها فضاهایی مثل پارک ملت و موارد دیگر هستند که به طور مشخص با لوازم و ابزار مکانیکی کار می کنند، در حالی که در مراکز ما خبری از ابزار مکانیکی نیست و همه بازی ها در حوزه خلاقیت اند. فقط هم تفریح نیست، هوش حرکتی، کلامی و موارد دیگر هم در حین بازی آموزش داده می شود. سعی کردیم عملکرد این مراکز را بر اساس بررسی های دانشگاهی بچینیم. اساتید دانشگاه می گویند کودکانی که در سنین قبل از دبستان، آموزش ریاضی می بینند، در طول دوران تحصیل ریاضی ضعیفی خواهند داشت، یعنی آموزش ها باید مفهومی باشد.

برای همین خانه های بازی موضوعی ایجاد شد؟ بله. اکنون در حدود هفت شهر مشاغل داریم. خانه های بازی برخی امکانات شهر بازی (همچون سنگ نوردی) را هم دارند.

مراقب خانه ها باشیم

کوتاهی برای سرزدن به چند مرکز محدود داشتیم، اما به طور حتم مراکزی با مشکلات بیشتر تجهیزات و خدمات وجود دارند. این تنها فرصتی برای طرح موضوع بود تا والدینی که از خدمات این مراکز استفاده می کنند، بدانند معیوز آن ها از کجاست و چگونه می توان نقص ها را پیگیری کرد.

اگرچه به گفته مسئولان خانه های بازی و کودک بر اساس ضوابط قانونی تعیین شده راه اندازی و بهره برداری می شوند، اما از آنجایی که همیشه پای سود و منافع مالی در میان است و همیشه هستند کسانی که به اشکال مختلف قانون را دور می زنند، این طور به نظر می آید که باید مراقبت ها را جدی تر دنبال کرد. ما فرصت